

BÉTSI MAGYAR KURIR.

És

SOKFÉLE, TOLDALÉKÜL

Nr.

Indült: Pénteken, Július' 12-dikén, 1855.

4.

PORTUGALLIA.

Lisbona Jun. 17-ről a' Times így ír: Dom Miguel Flottája még mindég a' Tájóban fekszik. Ez áll 2 linea hajóból, 74 ágyúból, egy 50, és egy 44 ágyús fregáttból, 3 nagy Corvettből, és 2 briggből. A' Commandó egy Angolyra van bízva, de a' kinek neve még nem tudatik. Ezek a' hajók nem sokára oda hagyják a' kikötőhelyet, 's valóban, ha talpra esett legények ülnének benne, volna Dom Pedrónak mitől tartania, de így, midőn többnyire öszveszedegelt emberekből állanak, kik a' háborútól irtóznak, mint a' veszett állat a' víztől, — kevésbbé. A' Cholera minden nap változtatja természetét: majd lejjebb hágy, majd ismét dühösebb, — még is az alsóbb rendet inkább pusztítja, mivel ez szigorú életmódja által nagyon is ki vagyon téve dühének.

(Cronica Constitucional.) A' Braganzai Hertzeg, Solignac Generálhoz, következő Decretumot intézett: Barátom! En, — úgymint Braganzai Hertzeg, és Regens a' Királyné nevében köszöntöm az Urat, mint egy olyan embert, kit igen betsülök. Fontolóra vévén azon okokat, mellyeket az Ur elő ad kérelmében, melly szerint a' Major Generálisí hivatalról, 's az evvel öszveköttetett hatalomról, mellyet f. e. Jan. 3-kán tölem általvett, le kíván mondani, — jönak tartom, az Urat, a' Királyné nevében, Major Generálisí kötelességeitől felmenteni, — a' mit köz

tudomány végett ezennel közlök. Költ az Oportói palotában Jun. 13 kán 1855. Dom Pedró Braganzai Hertzeg. — Erre Marsall Solignac ímez Proclamatziót botsátotta ki: „A' megszabadító Sereghez! Környülállásajmnál fogva kén-telen vagyok a' Major Generálisí hivatalt letenni, 's Frantzia Országba útazni. Midőn a' derek tisztektől, és általában minden katonáktól bútsút veszek, köszönetet tészek mindenkinek, ki téteményes részt vett, a' törvényes Fejedelmünk mellett folytatott háborúban. Szüntelen örömmel fogok emlékezni a' vitézségre, és merész elszánásra, melly ennek a' seregnek tulajdona, 's a' mellyel ismét egyesülhetni — szerentsésnek tartom magamat, 's bár merre vezéreljen a' sors, — mindenhová magammal viszem azt a' meggyőződést, hogy az ügy, mellyért eddig küzdöttem, megérdemli az óltalmazást.“ (Aláírás) a' Seregnek Marsallja Báró Solignac. Azután egy Decretum által Gr. Saldanha Generál Major, a' Generálistább Fejévé, Valdez Brigadéros Generálisí pedig, a' sereg Generál Adjutánsává nevezetik. Azt mondják, Solignac Generál azért lépett volna ki hivatalából, mivel egy más plánomot, az övének elibe tettek. Ő különösen a' Lisbonai Expeditionnak ellene szegezte magát, mert ez által a' seregnek egy része Ő tölle független állapotban munkálódnék, a' másik pedig, minden munka nélkül Oportóban henyelne.

(Times.) Oportó Jun. 13 dikán. Tegnap este a' frantzia gyalog regementből 600-an szállítottak ki, — a' nélkül, hogy az ellenség által abban gátoltattak volna. Eleinte tzelban volt, Lisbona felé nyomulni, de a' Miniszterek ezt a' planumot felre vetették, úgy szinte azt is, hogy az ellenséget megtámadják. Jun. 14 kén. A' Katonák kiszállítása még mindég folyvást tart, 's ismét 25 katona, és 4 tiszt lépett ki a' szárazra, a' többek között Freire Generál is. A' Miguelisták alább hagynak a' lövöldözéssel: ma már csak a' Serra Klastromra lövöldöztek. Tegnap este, több Angolyok, kik ezelőtt Dom Pedro seregében szolgáltak, elfogattak, — azomban más nap ismét szabadon bocsátottak. — Jun. 15 kén Sz. Joás de Foz várnál 5—600 legények, egy Könyvnyomtató műszerrel szállítottak ki. — Jun. 16 kán Palmella, és Terceira Hertzegek, az Expeditió többi Fejeivel, tegnap léptek szárazra.

(Courier.) Oportó Jun. 29 kén. Megjegyzésre méltó, hogy itt, hol külföldben az útszák tele vagynak kutyákkal, most, kivált mi után az eleség megfogyott a' Városban, egyetlen egyet sem látni. Ezt annak a' környürlálásnak tulajdonítják, hogy az idegen seregek, főképpen a' Frantziák, és Belgák, minden kutyát, és matskát, megfogdosván, elköltötték: eleinte az Angolyokat majmolták, a' midőn a' disznókat hajtották barrakjokba, de később ezekből kifogyván, a' kutyákat, és matskákat fogták elő. — Lisbonából vett tudósítások szerint, ebben a' városban szörnyű pusztítást tesz a' Cholera, de még is a' halandóság nagy számát nem annyira a' Cholera dühének, mint inkább a' betegekkel rosszul való bánásnak kell tulajdonítani: hivatalos jelentések után csak magában Lisboná-

ban 7000-en betegedtek meg, 3000-en haltak meg, magános levelek azomban ezt a' számot háromszorta is nagyobbra teszik.

BELGIUM.

Minelutánna Gendebien Ur, és Rogier belső Miniszter barátjainak minden iparkodásai hijában voltak, a' meghasonlott fél megbékéltetésére, Jun. 26 kán délelőtt az ügy nevezett Linthouti berekben párviadalra került a' dolog. 40 lépést mérték ki a' lövésre, úgy mindazonáltal, hogy 10-et mind a' kettő előléphetett. Alig léptek elő, Rogier Ur azonnal elsütötte pisztolyát, — de — hibázott. Erre Gendebien Ur álló helyéről lött, 's a' Minisztert jobbik pofájába találta. Ez mindjárt lerogyott, de majd ismét felkelt, 's a' szájában lévő golyóbist a' jelenlévő Orvos kihúzáván, sebje békötötzetelt Gendebien Urnak Secundansai Renesse Ur, és Riellon Generál, Rogier Uré pedig Lochmans Major, és Behault Ur valának. A' Courier alkonyodáskor, a' történethez még ezt tette: A' Miniszter pofájába lött golyóbis, csak egy zápfogat törte ki. Az Orvosok egyetértőleg abban a' vélekedésben vagynak, hogy a' Miniszter 8 legfeljebb 10 nap alatt meggyógyul. Gendebien Ur Monsba utazott, hová Familiai dolgai hívták.

A' Képviselők Jun. 28 kán tartott Ülésekben Gendebien 8 napra szabadságot nyert, az eltávozásra.

(Brüsseli lapok.) Már ez előtt egyszer úgymint Jun. 24 kén Rogier és Gendebien Urak egymással párviadalra keltek, de Devaux Ur, közbevetette magát, 's Rogier Urat fel akarta váltani. Azomban Gendebien Ur azon okból, mivel Devaux betegesnek tapasztalta, kinyilatkozatá, hogy ilyen módon, ő ugyan, enged maga-

ra lövetni, de ha életben marad, a' lövést nem visszazonozza. Ennél fogva tehát ekkor a' párviadal meg szűnt ugyan, de a' mint jelentődött, 3 nappal azután tsakugyan véghez ment.

(Independant.) A' megsebesítettett Miniszter már jobban van, — a' menyiben hideg lelései szűnnek. A' feldagadt nyelv, mellynek alsó inai a' golyóbis által megsértettek, akadályoztatja a' beszédben, és nyelésben. Fejének semmi sérelme. A' Király mindennap tudakoztatja hogy léttét?

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Courier szerint — az 1853-dik esztendőre eső kiadás, budget fő pontjai ezek:

A' Directa, és indir. adók	f. st.
beszédésére - - -	2,986,518
Státus adósságnak interesse	28,551,552
Civillista, a' Királyi háznak tartása, és nyugpénz	1,564,715
Justitz igazgatás	989,476
Külső. Departamentum	550,459
Száraz, és tengeri hadierő	15,440,804
Közönséges épületek	1,645,040
Külömbfelék	1,076,771

Summa 50,586,113 f.st.

Már most tekintsük meg a' Közönséges kiadásoknak egyes pontjait: 's azután mondja meg valaki, hol lehetne érezhető Reductiót eszközölni. Azt örömmest megengedjük, hogy sok kisebb tárgyakra nézve lehet, és kell is takarékságot béhozni, de itt nem arról van a' szó, hogy lehet, néhány száz, vagy száz ezer font sterlinget megtakarítani, hanem a' közönséges, milliomokra menő terheket lehet e' jóval megkevesíteni? — Az első nagy posíció, a' Közönséges adósság, — ennek interessei nagyobbak, mint az egész kiadásnak fele. Ez az, a' mi az Országot ölmoként nyomja, és kivált a' mun-

kás rendet leroskasztja. Ha felveszszük is, hogy a' Nemzeti költséget, 1, 2, vagy talán 5 millióval is lehetne reducálni, még is azt a' Reductiót a' lakosok alig érezhetnék. Azt nem mondjuk, hogy mivel az Ország kevés Reductiót nem érez, tehát éppen semmit sem kell reducálni, habár lehetséges volna is, tsak hogy, — mivel az a' köz terhen nem úgy könnyít, a' mint a' szükség — úgy szölván — parantsolja, — tehát a' törvényhozó hatalom más eszközökről gondoskodjék. Talán úgy lehetne a' dolgon segíteni, ha az adóra nézve, mellynek számszerénti mennyisége abba maradjon; a' fizetésbeli mód változtattnék, és így a' forgó mediumot kellene nevelni. Az adósság papírosban tétetett, 's most az Orzágnak aranyban kell fizetni. Midőn a' papíros miatt, a' pénz megszaporodott, adósságot vettek fel, 's most mi azt kéntelenek vagyunk, megszorított circuláló mediummal — afannyal fizetni!

Az Alsó Ház Jun. 27-kén tartatott Ülésében, Cobbet Ur, a' Campervelli Politica Unió részéről egy Kérőlevelet nyújtott által a' Politzia Spionok ellen, kik avval vádoltatnak, hogy az ember'eket némelly vétéknek elkövetésére nógatják, tsak hogy azután a' felfedezésért vagy jutalmat kapjanak, vagy a' felfedezést magoknak érdemül tulajdonítsák. Cobbet Ur egyúttal példákkal bizonyította egy ilyen intézetnek (Politzia) erköltstelenségre vezető befolyását, 's jelenté, hogy a' jövő hét-főn imez Kérőlevelben előhozott eseteknek megvizsgálása végett, egy különös biztosságot fog javallani. Ezután Finch Ur a' már egyszer előfordult javallatját a' politica Uniókra nézve terjeszté elő. Minekutánna ezen társaságoknak eredeteket, és charactereket szélyel tagolgatta, azt mondta, hogy lételek alkotvány ellen való, és Angoly

Országban a' Frantzia Revoluzió idejéig esmeretlen lett légyen, azért is határozásba kívánta tenni: „A' Politica Uniók a' Koronának veszélythozók, alkotmány ellen valók, 's törvénytelenek, 's a' Miniszterek kötelességeket telyesítik, ha azoknak elnyomására, az Ország törvényeit végrehajtják.“ Lord Althorp ellene szegezte magát ezen határozatnak abból az okból, mivel abban a' politica Uniók, törvény ellen valóknak nyilatkozhatnak, holott az ő véleménye szerint, úgy, a' mint most azok a' társaságok szerkeztetve vagynak nem törvénytelenek, — de elnyomásokra rendkívül való hatalommal élni nem is volna tanácsos, annyival kevésbé szükséges, mivel az Orzágnak jelen békés állapotjában semmi veszedelmet sem okozhatnak. Cobbet Ur hasonlóul az Uniók létele mellett fogott, 's azt mondta, hogy még eddig az Orzágnak semmi kárt sem tettek. Majd ha azt szülik, a' mit az Igazgatóságnak mostani, és elébbeni rendszabásai születtek, akkor lehet elnyomásokról szólnani.

Midőn az Alsó Házban Finch Ur javallatja ismét elővetetett, Lord Althorp azt mondta, hogy ő minden szorgalmatos tudakozódásai után sem győződhetik meg a' Politica Uniók törvénytelenésége felől. Az érdemes javalló Ur (Finch), egy — ez előtt két esztendővel költ Proclamatzióra hivatkozott! úgy de, tekintetbe vette e' a' környüllásokat is, mellyek közt az említett Proclamatzió költ? — Az, olyan politica Uniók, és csoportozások ellen volt intézve, mellyek tagjaikat katonai módon organizálták, 's kezekbe fegyvert is adtak! De ám, most ez meg nem történt! — mert ama Proclamatzió által a' veszedelmes következesekre tanittatva, az Uniók elhagyák a' régi ösvényt, 's arra többé vissza sem tértek! (halljuk!) Ha már most az érdemes Kö-

vet azt kérdi tőlem, vallyon a' politica Unióknak nagy kiterjedését az Országban veszedelmesnek tartom e' az Alkotványra nézve, akkor igennel felelek, — mert egy nagy társaságban ugyan azon tárgy felett különböző vélemények uralkodnak; de még is minelölte valamelly elhatározó rendszabást tennénk, meg kell bizonyítani, a' nagy kiterjedés által okozhatandó veszedelemnek valóságát, melly az előveendő erőszakot kimenthesse: azt pedig megbizonyítani az én vélekedésem szerint nem lehet. Én az Uniókat jelen állapotjokban tökéletesen törvényeseknek tartom, 's mivel a' nép érzését jól esmérem, veszedelmeseknek sem hiszem. Azok (Uniók) nem az utóbbi idők surlódásából állottak elő, noha nem lehet tagadni, hogy hatalmát, 's befolyását nevelték. Midőn ilyen észrevételeket tészek, reménylem, nem esem abba a' gyanúba, mintha talán az Unióknak nagy pártosa volnék, — mert hiszen egy gyülekezet sem kelt ki annyira, és viseltetett ellenséges indulattal a' Miniszterek ellen, mint éppen ezeké az Unióké (halljuk, halljuk.) Cobbet Ur: Az érdemes javalló Ur azt állította, hogy az Uniók sok felkelésekben, és bizgatásokban részt vettek légyen: Ó pedig (Cobbet) azt mondja, hogy erre egy példát sem lehet előhozni, — sőt inkább a' Bristol-i nyughatatlanság alkalmával a' politica Uniók mindent elkövettek a' rendnek helyreállítására, 's tsak ugyan nagyobb részint ezeknek is lehet köszönni a' letsendesülést. Ugyan miért kárhoztatják hát a' politica Unióknak léteteket? Minő veszélyre, minő aggodalomra nyújtottak ezek alkalmatlanságot? Valóban, ha 1797-ben a' Bank felakadásának a' Frantzia Orzággal folytatott 22 esztendőös háborúnak, ha az utolsó Amerikai hadnak okai lettek volna, — vagy ha a' közadóságot, 70

millie £ sterlinggel szaporították, — 1819 ben P e e l billjének elfogadása által, az Ország terheit kettőztették, ha minden esztendőben 650,000 f. sterlinget 13 Aristocrata számára kiszórtak, ha nyugdpénzeket, és Koronajószágokat osztogattak volna ki, tsak hogy egy csoport henyélőkön segítsenek, az alatt, míg a' népet éhelhalásra juttatták volna, — akkor lehetne talán kigyót, békát reájok kiáltani. Mivel a' javallatot senki sem támogatta, Finch Ur kinyilatkoztatá, hogy kész legyen azt visszavenni. Ha a' politica Uniók úgymond tsak ugyan olly sikeresek, tehát hasztalan a' dolgot tovább bizgatni. Minden esetre arra figyelmetessé teszi a' Házat, hogy e' tárgy felett a' Cabinetben rendes vélemény különbözés uralkodik, mert hallotta egy más helyen, hogy egy nemes Lord (Melbourne) a' politica Uniókat a' jó Kormánnyal meg nem egyeztethetőknek festette légyen: azomban, ha a' Miniszterek, — ellenkezőiket különböző vélekedésről meggyőzték, a' mi ez úttal mutatkozik, azon igen örvend. Lord Althorp erre kinyilatkoztatá, hogy szükségtelenek tartja a' javallatot további szavazásra botsátani, a' mennyiben halgatás által félre vetésében mindnyájan meggyeztek.

BURKUS ORSZÁG.

(Berlini lapok.) Königsberg, Jun. 6-kán. Ő Királyi Felsége, a' Burkus Országba szökő Lengyelekre nézve meghatározni méltóztatott, hogy mind azon személyek, mellyek ez előtt a' lázzadó felekezethez tartoztak, a' Burkus határlól visszaütasíttassanak. De mivel a' határra nem lehet olyan szorosan felügyelni, hogy a' tolakodók valamellyik részen bé ne törhetnének, tehát megparantsoltatik, hogy a' már határon belől lévő szökevények beje-

lentessenek, hogy visszaütasításokról azonnal rendelés tétethessék.

SPANYOL ORSZÁG.

Madridban Jun. 21-kén költ tudósításoknál fogva, azon napon a' fő várost rémülés lepte meg, mivel az útszakon gyanús Proclamatziókat találtak észörva, mellyek hihetően Don Carlos szövetségeseitől kerültek, — de még is az egész nap tsendesesen folyt le.

FRANTZIA ORSZÁG.

A' Sz. Simonisták Jun. 23 kán Rennesben prédikálni akarván, a' néptől kövekkel hajigáltattak, úgy, hogy a' Politziának kellett közbevetni magát, külföldben még rosszabbúl jártak volna.

Párisban, Gr. Guilleminot Elölülése alatt, most egy Deputázió, — Algieret illető iroványoknak öszveszedésében fáradozik: minekutánna ez megtörténik, a' Deputázió Algierba a' hely színére fog menni, a' dolog közlelbbi megvizsgálása végett. Azután fő gondja leend a' Kormány elibe egy Igazgatási rendszert terjeszteni.

La bilie Ur a' Nemzeti Gárdának zászlótartója, külföldben pedig független vagyonú ember, Máj. 1-jén, úgy mint a' Király neve napján nem akart osztályával kirukkolni, s Kapitányának azt adta okúl, hogy „ő nem tisztelkedik ollyan embernek, ki esküvését megszegte.“ Mikor azután egy osztály katonaság ablaka alatt elment, néhányan felkiáltottak: „Le a' Republicanussal!“ Erre La bilie az erkélyen tüstént megjelent, így szóllott: „Igen is Republicanus vagyok: éljen a' Köztársaság!“ Ezekért a' szavakért az Esküdtek széke elibe idéztetett, de a' Jury szabadnak nyilatkoztatta.

M A G Y A R O R S Z Á G.

P o s o n Julius 9 dikén. A' folyó hónap 5 dikén tartatott 57 dik Országos Gyűlésben, a' Vallásos dolgokat illető VI dik Izenet még hátra levő fejezetei

vétettek a' már 10 óraker egybengyülekezett Kk és Rk által tanátskozás alá, mellyek, minden részben történt hathatós meghányások vetések után, szakvak többségével helybe hagyattván, a' 12 óraker öszveült Fő Rknek az egész Izenet által küldődött; holott az a' bevett szokás szerént az Ország Bírói Itélő Mester által fel olvastatván, közleírásra útasítatott, mi után a' Gyűlés mind a' két részről eloszlott.

Az ezt követő napon a' fentebb emített Izenet vétetek a' Fő Rk által tanátskozás alá, mellynek fejenkénti rostálgatása elkezdődvén, egyetértőleg meghatározatott, hogy elebbeni nézeteikhez szorossan ragaszkodván, a' Fő Rk ebbeli állandó ítélete a' többire nézve tsak summásan adatván tudtára a' Kk-nak, tsupán az egyik vallásból a' másikba történhető áltmenetel iránt javallott módra nézve tétessék különösen azon észrevétel: hogy az, a' törvénynek sem tzéljára, sem lelkére, sem kívánságaira nézve, nem kielégítő. Egyébbaránt a' Kk által Izenetjekben felhordott főokokkal egyet nem értéseket nyilván kifejezván, közöltessék a' Kk és Rkkel végtére az: hogy ha a' Fő Rk ebbeli ítéletére hajlandók nem lennének, vagy valamely más öszveegyezhetési módot javallni nem akárnának a' Kk és Rk, nem lehetvén az vélekedések öszveegyeztethetéséhez többé reménység, egyéb nem maradánd hátra, mint, hogy azok, mellyekre nézve kétségtelen az egyetértés, 's a' mellyek valóban legnagyobb érdekűek, és méltán olyanoknak tartatnak, mint a' mellyek által az eddigi sérelmek is meggyógyíthatók, jövendőben is kikerülhetők lennének, a' maga útján Ó Fel-sége elébe Felírásban terjesztessenek elő. Míg az Itélő Mester ezek szerkesztésével foglalatoskodott, elérkezék a' Deputatio a' Kk és Rktől, — kik ezek

közben öszve ülven, a' Buda-Pesti híd felállításában tett javallatot illető Izenetet vevék fel tanátskozások tárgyául, melly, tsekély változtatással helybehagyattván, felszollíttattak a' Fő Rk, hogy egy vegyes Deputatiót nevezvén ki, ezen Hazánkknak felette hasznos munka kivitelére egyetértőleg kezet fogának, 's hogy ezen vegyes Kiküldöttség, az e' végre kinevezett Pesti Deputatio munkálatinak megrostálgatása után, vélekedését az ezentúl teendőkről előadván, azokról a' Gyűlést értesitse. Ezen Izenet a' Nádori Itélő Mester által felolvastatván, a' Kk ebbeli ohajtásokra egyetértőleg reá hajlának a' Fő Rk, 's a' javallatot helyben hagyák; melly viszonzizenet az Itélő Mester által közöltetik a' Kkal. — Revéssel ez után felolvastatván az Ország Bírói Itélő Mester által feltett VI-dik viszonzizeneti Javallat a' vallás dolgában, minekutánna az a' Fő Rk által tsak nem egészen helybehagyattatott, általküldeték a' Kkknak, holott az szinte felolvastatván, közleírásra útasítatott.

A' Kk és Rk e' napokban tartott Kerületi üléseikben az Urbáriális tzikkelyek szerkesztetését 's magyar nyelvre fordítását vi'sgálgaták a' 3-dik tzikkelyig bezárólag, mellyet elvégezvén, a' Dunán felállítandó állandó híd eránt tett javallatot magában foglaló 's már fentebb Izenetet készíték az Országos Gyűlésre.

Az erkölts' és boldogulás' útjára vezérő tanátsadások, és jótettek, nem maradhatnak a' néma halgatás' setétségében: hanem az emberek, kivált azok előtt, kiknek tudományok' vagy értékek birtokába jutni szerentséjek volt, az emberiség' javára nézve, világosságra kell derülni.

„Ezen fennsöges tulajdonságoktól lelkesedve folyó h. 1-ső napján Po'sony-

ből ide érkezett Mlgos Scitovszky János Rosnyói Megyes Püspök, és Kapornaki Apát Ur Ó Nagysága, hív alattvalóinak sorsát szíven hordozván, és jól ismervén azon akadályokat, mellyek a falusi köznép' erköltsi hátramaradását okozzák, Földes Urasági látogatásának első tárgyául a' gyermek nevelést, és oktatást választotta, — nem azért, hogy azokból mind tudósok nevelkedjenek; hanem hogy a' rendtartáshoz és engedelmességhez az Oskolákban a' gyermekek hozzá szokván, hív és szorgalmatos Polgárok váljanak belőlök, és a' jóléthez közelítő állapotra való jutathatást annál tzélerányosabban, és biztosabban, önnhatások által is, eszközölhessék. — Ezen fő tárgyú, boldogító, intézetnek megalapítására azon faluban, mellyekben Oskola házak vagynak, a' Szüléket öszve hívatván, és a' tanulás hasznait eleikbe adván, mindenkinek kötelességévé tette a' 7-dik Esztendei kortól fogva 11-kiig minden arra alkalmas gyermeket, évenként, Október' elejétől fogva Aprilis utoljáig oskolába küldeni; mellyből helyes ok nélkül el maradni, vagy éppen a' Szülőknek el vonni nem szabad. — Hogy pedig a' Szülők a' Tanítóknak fizettetni szokott tanítói bérnek (úgy nevezett Kántor-Pénz) a' Tanító által való behajtásából többnyire gyűlölséget szülő akadály miatt gyermekeiket az Oskolától el ne vonhassák, rendeltetett: hogy az eddigleni egyesleges tanítói díj helyett, a' tanulók számához alkalmaztatott, általános és bizonyos fizetés határozatassék meg, mellynek, valamint a' szükséges oskolai Könyvek' beszerzésére teendő költségnek fele, és ezen felül a' szorgalmatosabb tanulóknak jutalom az Uradalmi pénztárból, — a' másik fele pedig az egész falusi Község által, fizetessék. — Az Oskolai Tanítóknak pedig tzélerányos-

sabb tanítás módját, és Kötelességeknek szentségét szívekre kötvén.

Továbbá az erköltsi romlottság egyik kútféjének elapasztására eddig a' gyermekekre, és tselédekre bízott ökor legeltetésre, a' mennyire a' körülmények engedik, közös Pásztorok fogadtassanak.

De nem kerülhette el a' Kegyes Úr és Atyának figyelmét azon hijánosság is, mellyet Jobbágyainak épületjeikben; többeket ezek közül meg vizsgálván, tapasztalt. — Ennek el háritására egésségesebb, erősebb, alkalmatosabb, és tsinosabb, még is mind az épület, mind a' téli fűttésbeli fára nézve gazdaságosabb építés' módjára oktatván, és minden két egymás mellett újonnan építő Szomszédnak negyven forintot ajánlván; a' ki pedig téglából építene; ezt azon áron a' mennyibe az Uradalomnak kerül; és árának 2 esztendeig való elvárása mellett, önnhasznokra öztönözte őket, azon köteleztetés mellett, hogy az építő két két szomszéd egy fedél alá, a' házhelyek' meggyéjére esvén az elválasztó köz-fal, egy kéményel, egy házat építsen, mellybe a' bé járás mindeniknek a' maga Udvarából, de mind a' Szobába, mind a' Kamarába a' Konyhájából legyen.

Elvégezvén a' Mlgos Püspök ezen Kegyes Atyai foglalatosságát, Urnapján az ajtatosságot, a' számos jelenlevők lelki épületjekre, — maga vitte véghez, másnap ismét Pozsonyba visszatért, jöltévő emlékezetét alattvalóinak szíveiben hagyván. Hála Felséges Királyunknak, Ki hív alattvalóit illy Kegyes Úr és Atyával vigasztalta meg! de százzor holdogok azon Jobbágyok is, kiknek illy Földes Urok jutott!"

N. V árad, Jul. 2 kán 1855. — Tegnap, úgymint Julius 1 sőjén nyitódott meg a' Bihari Csssino, melly több mint 300 Részvényesekből áll, és

mulatása helyét mostan Priv. Várad-Olaszi Várossában Méltóságos Gróf R hédei Ádám Ur nagy és szép elrendeltetésű Házában tartja. — A' Társaság első barátságos együtt létét egy jó ízlésű előre megrendelt ebéddel kezdette, mellyen a' helyben szállásoló fő rangú Katona-Tiszt Urakkal együtt a' Részvényesek szinte százan jelen voltak, melly alkalommal a' Társaságnak egyik fő alapítója és mostani Elölülője Tekintetes Csokaji Fényes Károly Ur, a' ki 25 esztendőig folytában viselt, külömbféle, utóbb Fő Szólga Birói díszes Hívatásban szerzett jeles érdemeit különösen nevelte és tetézte azzal, hogy mostani nyugodalmának üres idejét fáradhatatlan szorgalommal a' Cassino felállítására, és tzeleányosan a' Megye díszéhez illő módon való felkészítésére fordította — mindenek felett ditsőségesen uralkodó Királyunk I. Ferentz, úgy szintén Ifjabb Koronás Királyunk V. Ferdinand, nem külömben Országunk Nádora Fő Hertzeg Jó'sef, és az egész Uralkodó Austriai Ház egészségért 's virágzásáért, az egész Társaság öszvehangzó felkiáltásai között poharat ürítvén, minekutánna Megyéinknek nagyon tisztelt és nagyon szeretett Fő Ispánjáért, nagy Méltóságú Gróf Zichy Ferentz Királyi Fő Lovász Mester O Excellentiájáért mindnyájunknak megegyező óhajtását kijelentette, különösen megemlítette a' Cassino ház birtokosságának Doboka Vármegyei Fő Ispán. Méltóságos Kis Rhédei Gróf R hédei Ádám Urnak azon hazafiúi készségét; mellyel fennemlített díszes és igen alkalmas Házát, a' Társaság használására által engedni méltóztatott, és a' kinek igaz hazafi szívetől ezentúl is

sokat reményl a' Társaság, — így több örvendetes Tárgyaknak említése, és a' rang külömbséget nem esmerő nyájas társalkodás között tölt el ezen Biharra nézve valóban emlékezetes nap, melly a' mint a' kezdet mutatja, egy pallérozottabb új századnak ad lételt.

H I R A D Á S.

a' Magyar Tudós Társaság részéről.

A' Társaság által elfogadott játékszíni fordítások közül megjelent e' három:

Első kötet. Iphigenia Taurisban, Goetheből Kis Jánostól, ötös jambusokban. Dráma. Ára bekötve 30 gr. pengő.

Második kötet. Nők iskolája. Moliereből Árvay Gergelytől, hatos jambusokban. Vigjáték. Ára betöve 30 kr. pengő.

Harmadik kötet. A' nőtelen Philosphus, Alberto Notából, Császár Ferentztől prózában. Vigjáték. Ára bekötve 30 kr. pengőben.

A' bekötött példányokat találni lehet Pesten Wigand, Eggenberger és ifjabb Kilian könyv-kereskedéseikben. Mindenik kötetet külön is lehet venni Julius 5-kén 1855.

A' Titoknok által.

A' Pénz folyamat Julius' 11-dikén; közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 1/16
Az 1820-beli sorsosok: 194 1/2

Az 1821-beli hasonlók: — —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 54 1/4 for. keltek, mind Conv.
Bank - Aktziák keltek — — for. ton
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes H a y k u l A n t a l. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)